

Naturalne metody leczenia i homeopatia górnych dróg oddechowych

Z tego artykułu dowiesz się:

- Czy zioła są w stanie obniżyć gorączkę?
- Na czym polega leczenie homeopatyczne stanów gorączkowych?
- Jakie naturalne preparaty i w jakiej postaci, należy stosować w stanach zapalnych jamy ustnej i gardła?

LEK. MED. KRZYSZTOF BŁECHA

Lekarz chorób wewnętrznych,
specjalista rehabilitacji medycznej,
Centrum Ziołolecznictwa Ojca Grzegorza Sroki.

Ilość infekcji górnych dróg oddechowych w okresie jesienno-zimowym znacząco rośnie. Jak pokazują liczne badania, wzrost ten wynika nie tylko z pogorszenia pogody, ale i z zanieczyszczenia powietrza. Smog zwiększa prawdopodobieństwo stanów zapalnych górnych dróg oddechowych, gdyż drażni bezpośrednio śluzówkę gardła i oskrzeli oraz obniża odporność organizmu.

W przypadku infekcji górnych dróg oddechowych głównym czynnikiem patogennym są wirusy. Infekcje bakteryjne i grzybicze pojawiają się najczęściej dopiero jako infekcje towarzyszące, wtórne do wirusowych. Dlatego leki syntetyczne, zwłaszcza z grupy antybiotyków, mają w przypadku tych chorób niewielkie znaczenie, co oczywiście nie znaczy, że są rzadko przepisywane pacjentom. Jednak, aby skutecznie radzić sobie z infekcjami górnych dróg oddechowych, a zwłaszcza aby zapobiec ich nawrotom, należy stosować terapie naturalne. Nie są to tylko przypuszczenia, to fakty, które udowodniono między innymi w pracy doktorskiej Pani dr Wiesławy Stopińskiej już w latach 90. ubiegłego stulecia. Także bardziej aktualne dane przygotowane przez ekspertów

WHO pokazują, że naturalne sposoby leczenia są preferowane i powinny być implementowane do procedur medycznych. Wtedy leczenie będzie bardziej skuteczne i tańsze. Można było o tym usłyszeć w czasie wystąpienia w polskim Sejmie dyrektor WHO w Polsce, dr Palomy Cuchi. Jeśli medycyna naturalna ma być wprowadzona do standardów terapeutycznych, to jakie metody wdrożyć, aby osiągnąć skutek prozdrowotny? Można sięgnąć ponownie do wystąpienia dyrektora Palomy Cuchi, która prezentowała w Sejmie strategię WHO na lata

2014–2023. Na czoło proponowanych metod wysuwa się akupunktura, fitoterapia i leczenie z użyciem leków homeopatycznych. W Polsce nie jest to postępowanie standardowe, a szkoda, gdyż WHO potwierdza jego skuteczność, popartą przeprowadzonymi, obiektywnymi badaniami.

W opracowaniu tym porównano dwa rodzaje terapii naturalnych, które wykorzystuję w swojej praktyce lekarskiej od ponad ćwierć wieku: fitoterapię z apiterapią i leczenie z użyciem leków homeopatycznych. Uważam, że fitoterapię można łączyć z homeopatią, choć na ten temat w środowisku lekarskim funkcjonują różne opinie. W pewnych sytuacjach lepiej sprawdzają się leki homeopatyczne, w pewnych ziołowe. Produkty pszczele zalecam uzupełniać.

Gorączka nieodmiennie towarzyszy infekcjom górnych dróg oddechowych, choć ma różny przebieg i różne są wartości temperatury charakteryzujące poszczególne schorzenia. Fitoterapia, w przeciwieństwie do homeopatii, odnosi się do tego w sposób bardziej ogólny. W postępowaniu terapeutycznym, w celu redukcji temperatury, zdecydowanie łatwiej jest dobrać lek ziołowy niż homeopatyczny.

FITOTERAPIA STANÓW GORĄCZKOWYCH

Z reguły zaleca się pacjentom cierpiącym na gorączkę stosowanie leków z grupy niesteroidowych leków przeciwzapalnych NLPZ. Czy istotnie stosowanie tych leków jest koniecznością? Otóż nie. Zioła również są w stanie obniżyć gorączkę. Ziół o takich właściwościach jest wiele, ale na czoło wysuwają się dwa surowce: kora wierzby oraz kwiat lipy. Można je łączyć – tak postępujemy w Centrum Ziołolecznictwa Ojca Grzegorza Sroki zalecając w przypadku gorączki suplementację diety preparatem Grypobon. W jego skład wchodzi ekstrakty z kory wierzby i kwiatu lipy. Kora wierzby zawiera naturalne salicylany (stąd jej łacińska nazwa *Cortex Salicis*), natomiast kwiatostan lipy wykazuje silne działanie napotne, które obniża gorączkę.

Kora wierzby i kwiatostan lipy są częstym składnikiem mieszanek ziołowych zalecanych w chorobach infekcyjnych, chociaż ich działanie nie ogranicza się jedynie do redukcji temperatury ciała. Surowce te działają przeciwzapalnie, wykrztuśnie, przeciwbólowo. Receptury mieszanki ziołowej i kropli ziołowych, które stosuję lecząc ziołami, przedstawiono poniżej w tabeli 1.

Te dwie receptury sprawdzone są w praktyce mojej i Ojca Grzegorza Sroki. Myślę, że skuteczność zawdzięcza synergii działania użytych ziół. To współdziałanie

zioł w mieszankach ziołowych wydaje się być kluczowe dla efektywności fitoterapii.

LECZENIE HOMEOPATYCZNE STANÓW GORĄCZKOWYCH

O ile stosowanie ziół jest stosunkowo proste dlatego, że mieszanka ziołowa obejmuje swoim obszarem działania wiele różnych aspektów, to stosowanie leków homeopatycznych jest złożone. W przypadku stanów gorączkowych rodzaj leku zależy od obrazu jaki gorączkujący pacjent sobą przedstawia.

■ *Aconitum napellus*

Jeżeli gorączka narasta gwałtownie, chory nie poci się, ma zaczerwienioną skórę, odczuwa pragnienie picia zimnej wody, to możemy wnioskować, że jest to osoba, której pomóc może lek o nazwie *Aconitum napellus*. Zwłaszcza gdy obserwuje się dodatkowo silne pobudzenie, lęk przed śmiercią, a gorączka pojawiła się w wyniku nagłego przemarznięcia czy przewiania. *Aconitum* stosuje się z dużą częstotliwością, co jest charakterystyczne dla leczenia homeopatycznego, w którym częstotliwość zażywania leków zależy od tempa rozwoju choroby. Jeżeli przebiega ona w sposób dynamiczny, preparaty muszą być podawane często. *Aconitum* zalecane jest nawet co pół godziny w potencjach 9CH, 15CH i wyższych. Momentem, w którym możemy przestać podawać *Aconitum* jest pojawienie się potów. Wtedy wprowadza się *Belladonnę*.

■ *Belladonna*

Belladonna to lek zrobiony z pokrzywy wilczej jagody i podaje się go w sytuacji, kiedy pacjent ma wysoką gorączkę połączoną z obfitymi potami. Towarzyszy tej gorączce silne pragnienie, gdyż chory ma wysuszone śluzówki. Mogą pojawić się majaczenia oraz silne bóle skurczowe w obrębie kończyn, gardła i uszu. Chory może odczuwać kołatania serca, a gdy siedzi się obok niego, odnosi się wrażenie, że emituje ciepło jak kaloryfer. Tacy pacjenci najlepiej czują się w cichym i zacienionym pokoju. *Belladonnę* podaje się często, w rytmie dolegliwości: 9CH kilka razy dziennie lub częściej.

■ *Apis mellifica*

Trzecim lekiem homeopatycznym stosowanym w nagle pojawiającej się gorączce jest lek zrobiony z pszczoły, czyli *Apis mellifica*. Wysokiej gorączce

■ **Tab. 1.** Receptury mieszanki ziołowej i kropli ziołowych

RECEPTURA I		
surowiec	zawartość	działanie
liść babki lancetowatej	25%	■ przyspieszające gojenie się błony śluzowej ■ przeciwskurczowe ■ wykrztuśne ■ immunostymulujące ■ przeciwwirusowe ■ przeciwbakteryjne
korzeń lukrecji	25%	■ przeciwzapalne ■ wykrztuśne ■ przeciwwirusowe ■ przeciwbakteryjne ■ rozkurczowe
kwiatostan lipy	20%	■ napotne ■ przeciwzapalne
ziele tymianku	10%	■ wykrztuśne ■ przeciwzapalne ■ przeciwbakteryjne
liść mięty pieprzowej	10%	■ przeciwbakteryjne
liść maliny	10%	■ przeciwzapalne ■ napotne ■ przeciwwirusowe ■ przeciwbakteryjne
RECEPTURA II		
surowiec	zawartość	działanie
sok z ziela babki lancetowatej	40%	■ przyspieszające gojenie się błony śluzowej ■ przeciwskurczowe ■ wykrztuśne ■ immunostymulujące ■ przeciwwirusowe ■ przeciwbakteryjne
nalewka z korzenia lukrecji	15%	■ przeciwzapalne ■ wykrztuśne ■ przeciwwirusowe ■ przeciwbakteryjne ■ rozkurczowe
nalewka z kwiatostanu lipy	15 %	■ napotne ■ przeciwzapalne
wyciąg z ziela tymianku	20%	■ wykrztuśne ■ przeciwzapalne ■ przeciwbakteryjne
nalewka z liścia mięty	10%	■ przeciwbakteryjne

towarzyszą dreszcze i silny ból głowy, jednak w odróżnieniu od poprzednich przypadków nie odczuwa się pragnienia. Może wystąpić kłujący ból gardła, jak po użądleniu pszczoły (intensywnie czerwone łuki podniebienne i migdałki). Charakterystyczną modalnością dla *Apis* jest to, że dolegliwości zmniejszają się pod wpływem zimna, a narastają w cieple. Chory lubi być odkryty i pić zimne napoje, co łagodzi objawy.

- **Inne leki homeopatyczne na stany gorączkowe**
Gdy gorączka narasta powoli, można rozważyć inne leki homeopatyczne, np. lek o nazwie *Gellsemium*. Pacjent jest wtedy osłabiony, nieskory do chodzenia, senny, wyczerpany, obficie się poci. Ma dreszcze i drżenie zamiarowe rąk. Ciekawostką jest, że w obrazie *Gellsemium* chory nie ma ochoty na spożywanie napojów pomimo gorączki. Najczęściej stosuje się potencję 9CH–15CH kilka razy dziennie. Podobny

brak aktywności wykazują chorzy wrażliwi na lek o nazwie *Ferrum phosphoricum*. Gorączka zazwyczaj nie jest wysoka (37–38,5°C). Charakterystycznym objawem dla leku *Ferrum phosphoricum* jest skłonność do krwawień z nosa oraz to, że twarz jest naprężeniście biała i czerwona. Chory czuje się lepiej po zimnych okładach i gdy przebywa w ciszy. Gorączka może być także wrażliwa na lek o nazwie *Bryonia alba*, pacjent ma wówczas uczucie suchości w ustach, silne pragnienie dużej ilości zimnych napojów, lepiej czuje się w pozycji leżącej, bez ruchu. Najczęściej stosuje się potencję 9CH–15CH. W przypadku gorączki wspomnieć należy również o *Rhus toxicodendron*. To lek stosowany w gorączce utrzymującej się na stałym poziomie. Pacjent, w odróżnieniu od *Bryonii*, stara się być aktywny fizycznie, ruch sprawia, że czuje się lepiej. Utrudniają to silne dreszcze, które pojawiają się po wyjściu spod kołdry/koca. Lek ten można brać pod uwagę zwłaszcza wtedy, gdy dolegliwościom gorączkowym towarzyszy opryszczka. Gdy pacjent demonstruje silne bóle kostno-stawowe łącznie z gorączką i towarzyszą temu bóle oczu, zwłaszcza przy ucisku, rozważyć należy lek *Eupatorium perfoliatum*. Tych preparatów można wymienić więcej, gorączka opisywana jest w obrazie wielu środków terapeutycznych używanych w homeopatii.

W pierwszych kilku godzinach od pojawienia się gorączki, zażywając *Aconitum* i *Belladonnę* można się jej pozbyć, jednak, gdy się rozwinie i trwa co najmniej dobę, sprawa nie jest prosta. Trzeba dobrze znać się na lekach homeopatycznych, aby dobrać je precyzyjnie w przedłużającym się stanie gorączkowym. Dlatego w przypadku leczenia infekcji górnych dróg oddechowych

popularność zyskują tzw. kompleksy homeopatyczne. Są to połączenia kilku leków, zazwyczaj stosowanych w niskich potencjach typu 5CH, 7CH. Takie postępowanie jest powszechne, ale trudne do zaakceptowania homeopatami klasycznym, którzy używają w terapii pojedynczych leków, czasami w bardzo wysokich potencjach.

BÓLE GARDŁA I ANGINY

Leczenie anginy tylko z użyciem leków naturalnych jest możliwe, ale wiąże się z pewnym ryzykiem, gdyż angina paciorkowcowa może spowodować powikłania narządowe. Czasami trudno jest odróżnić czy zakażenie ma charakter infekcji bakteryjnej, czy jest to jeszcze infekcja wirusowa. Służyć do tego może skala Centora/McIsaaka (tabela 2):

■ Stany zapalne jamy ustnej i gardła

W przypadku stanów zapalnych jamy ustnej i gardła znakomicie sprawdzają się preparaty ziołowe pod postacią aerozoli, zawierające ekstrakt z propolisu, destylat oczarowy, mentol i olejki eteryczne (anyżowy, z drzewa herbacianego, eukaliptusowy, tymiankowy, szałwiowy, goździkowy, cynamonowy, cytronelowy). Wszystkie te substancje wchodziły w skład preparatu *Anginbon*. Dobrze jest też płukać gardło stężonymi ekstraktami ziołowymi. Zazwyczaj sugeruję łączenie kropli ziołowych z receptury Ojca Grzegorza Sroki (Receptura II), którą zalecam minimalnie rozcieńczyć w wodzie i płukać gardło co godzinę.

■ Leczenie bólu gardła i anginy

Również leki homeopatyczne mogą być używane w leczeniu bólów gardła i anginy. O części z tych leków pisałem powyżej. Pierwszym z nich jest

■ Tab. 2. Skala Centora/McIsaaka

Skala Centora/McIsaaka – ocena prawdopodobieństw anginy paciorkowcowej*	
Objaw	Liczba punktów
Temperatura > 38°C	1
Brak kaszlu	1
Powiększone węzły chłonne podżuchwowe	1
Wysięk i obrzęk na migdałkach	1
Wiek:	
< 15 r.ż.	1
15–44 r.ż.	0
> 45 r.ż.	-1

* A. Mastalerz-Mgas, A. Steciwko; Zasady wdrażania antybiotykoterapii w leczeniu infekcji górnych dróg oddechowych; Terapia; 2009; 2: 40.

0-1 pkt: prawdopodobieństwo zakażenia *Streptococcus pyogenes* znikome – leczenie objawowe.

2-3 pkt: prawdopodobieństwo infekcji *Streptococcus pyogenes* (około 40–60%); w razie znacznego nasilenia objawów – antybiotykoterapia, przy mniej nasilonych objawach – dla potwierdzenia wskazana diagnostyka bakteriologiczna.

>4 pkt: duże prawdopodobieństwo infekcji *Streptococcus pyogenes* (około 40–60%); w razie znacznego nasilenia objawów – antybiotykoterapia, przy mniej nasilonych objawach – dla potwierdzenia wskazana diagnostyka bakteriologiczna.

Belladonna. Zapaleniu gardła w tym przypadku towarzyszy ból przy przełykaniu, chorzy odnoszą wrażenie jakby ktoś ścisnął im gardło z zewnątrz. Dolegliwościom towarzyszą bóle uszu. Pacjent może mieć także ogólne objawy, czyli obfite pocenie, nadwrażliwość na hałas, światło, dotyk. Zaleca się potencję 9CH co godzinę w ostrym stanie. Innym lekiem, o którym już wspomniano jest *Apis mellifica*. Osobiście zachęcam do potencji 15CH, inne źródła podają 9CH, ale nie niższe. Ból jest palący, chory nie odczuwa pragnienia i, co charakterystyczne, dolegliwości zmniejszają się po wypiciu zimnych płynów. Chłód pomaga w tym schorzeniu. Te dwa leki stosuje się zazwyczaj na początku trwania anginy, gdy jej forma staje się bardziej zaawansowana można zaproponować lek *Phytolacca*. W jego obrazie można spodziewać się silnych bólów przy przełykaniu, które promieniują do uszu. Są one tym bardziej nieprzyjemne, że chory często przełyka, gdyż ma wrażenie obecności obcego ciała w gardle. Przyglądając się gardłu pacjenta zauważyć można przekrwione migdałki podniebienne oraz powiększone węzły chłonne szyi. Jeżeli choroba postępuje i pojawiają się na migdałkach białe punkciki, chory ma obfity ślinotok, silny ból przy przełykaniu, a na jego języku widać wgłębienia odcisnięte przez zęby możemy rozważyć lek o nazwie *Mercurius solubilis* lub *Mercurius vivus*. Leczenie homeopatyczne anginy może być prowadzone równocześnie z antybiotykoterapią, dotyczy to szczególnie rozwiniętej postaci choroby. Dlatego w takich sytuacjach spraw-

dza się leki o nazwie *Kalium bichromicum*. Na migdałkach widzimy wtedy żółtą wydzielinę, która znajdować się może na głębokich owrzodzeniach. Jeżeli w owrzodzeniach nie ma żółtej treści, mają nieregularny kształt i łatwo krwawią należy rozważyć *Nitricum acidum*. Czasami przy bólach gardła na łukach podniebiennych na migdałkach pojawiają się afte, a wtedy w homeopatii stosuje się lek o nazwie *Borax*, najczęściej w potencji 9CH 3–4 razy dziennie. Angina może powikłać się również ropniami wokół migdałków, wtedy stosuje się wspomniany już *Mercurius solubilis*, ale również leki typowe dla ropienia, czyli *Pyrogenium* i *Hepar sulfur*. Jeżeli ropień jest w początkowej fazie, w celu zapobieżenia jego rozwojowi podaje się *Pyrogenium* 9CH 1 raz dziennie oraz *Hepar sulfur* w potencji 15CH–30CH 2 razy dziennie. Gdy mamy do czynienia z ropniem uformowanym stosujemy *Hepar sulfur* 9CH 2 razy dziennie – taka potencja powoduje, że ropień szybciej ulega pęknięciu.

Sprawdzoną, gotową recepturą używaną w homeopatii do leczenia bólu gardła i anginy jest lek o następującym składzie: *Mercurius solubilis* 3CH, *Pulsatilla* 3CH, *Spongia* 3CH, *Bryonia* 3CH, *Bromum* 3CH, *Belladonna* 3CH, *Phytolacca* 3CH, *Arum* 3CH, *Arnica* 3CH.

Surowcem naturalnym polecanym w bólach gardła, działającym przeciwbakteryjnie i przeciwgrzybiczo jest ekstrakt z propolisu. Można go podawać w postaci ekstraktu alkoholowego albo też w postaci aerozolu, ale czasami, zwłaszcza u dzieci stosuje się ekstrakt suchy

Infekcje jesienne

Pascoe
Naturmedizin seit 1895

SINUSIT
PASCOE®

zapalenia zatok

Produkt złożony

Krople doustne, 20 ml, roztwór.

10 g kropli zawiera:

Luffa operculata D4	1,0 g
Stibium sulfuraturn aurantiacum D8	1,0 g
Euphorbium D4	0,01g
Kreosotum D3	0,01g

Lek zawiera 48% (v/v) etanolu

Wskazania:

- Wspomagająco w łagodnych stanach zapalenia zatok obocznych nosa
- Dla dzieci powyżej 12 roku życia

Przeciwwskazania

Nadwrażliwość na substancje czynne lub pomocnicze zawarte w preparacie.

Sposób stosowania i droga podania:

Dorośli: podawać doustnie 15 minut przed lub 30 minut po posiłku do 3 razy na dobę po 10–15 kropli w niewielkiej ilości wody. W razie utrzymywania się dolegliwości należy skontaktować się z lekarzem.

Nr pozwolenia na dopuszczenie do obrotu: IL-4257/LNH.
wydanego przez Prezesa URPLW/MiPB.

Produkt leczniczy wydawany bez przepisu lekarza – OTC.

Przechowywać w miejscu niedostępnym i niewidocznym dla dzieci.
Przechowywać w temperaturze nie wyższej niż 25°C.

stany zapalne gardła

Produkt złożony

Krople doustne, 20 ml, roztwór.

10 g (=10,3 ml) zawiera:

Baptisia D1	1 g
Hydrargyrum bicianatum, D8	4 g
Ammonium bromatum D4	1 g
Kalium bichromicum D4	1 g
Kalium chloratum D2	1 g
Apisinum D6	2 g

Produkt zawiera 25% (V/V) etanolu

Wskazania:

- Wspomagająco w stanach zapalnych gardła
- Dla dzieci powyżej 12 roku życia

Przeciwwskazania

Nadwrażliwość na produkty pochodzenia pszczelego, brom, chrom oraz którykolwiek składnik leku. Choroba alkoholowa.

Sposób stosowania i droga podania:

Dorośli i dzieci powyżej 12 roku życia: W początkowej fazie choroby, przy nasilonych dolegliwościach: 5 kropli doustnie co pół godziny lub co godzinę, jednak nie częściej niż 6 razy na dobę. Po częściowym ustąpieniu objawów należy ograniczyć częstość stosowania do 3 razy dziennie. W chorobach przewlekłych: 5 kropli doustnie 1–3 razy dziennie. Dla dzieci powyżej 12 lat i dla dorosłych maksymalna dawka dobową nie powinna przekraczać 30 kropli. Należy zapoznać się z treścią ulotki przed zastosowaniem leku.

Nr pozwolenia na dopuszczenie do obrotu: 19964 wydanego przez Prezesa URPLW/MiPB.
Produkt leczniczy wydawany bez przepisu lekarza – OTC.

Przechowywać w miejscu niedostępnym i niewidocznym dla dzieci.
Przechowywać w temperaturze nie wyższej niż 25°C.

Podmiot odpowiedzialny: Pascoe Pharmazeutische Präparate GmbH, Schiffenberger Weg 55, D-35394 Giessen, Niemcy.

www.pascoe.pl

Przed użyciem zapoznaj się z treścią ulotki dołączonej do opakowania bądź skonsultuj się z lekarzem lub farmaceutą, gdyż każdy lek niewłaściwie stosowany zagraża Twojemu życiu lub zdrowiu.

z propolisu połączony z mikronizatem pyłku pszczelego i miodem. Ojciec Grzegorz Sroka zazwyczaj zalecał swoim pacjentom, aby na łyżeczkę miodu wysypać wymienione dwie substancje i wymieszać je wykałaczką. Tworzy się wtedy emulsja, którą dziecko może powoli zlizywać z łyżeczki. Taki sposób jest skutecznym i bezpiecznym narzędziem terapeutycznym.

KATAR

W nomenklaturze medycznej nazywa się tę chorobę nieżytem nosa i w tym przypadku lepiej od leków ziołowych sprawdzają się leki homeopatyczne. Aby dobrać właściwy lek homeopatyczny, trzeba dobrze znać tę metodę. Leków używanych w tym schorzeniu jest kilkadziesiąt, dlatego według mnie warto czasami łączyć je ze sobą lub stosować gotowe leki kompleksowe. Sprawdzoną recepturą używaną w leczeniu homeopatycznym kataru i zapalenia zatok jest połączenie: *Hepar sulfuris* D6, *Ferrum phosphoricum* D6, *Echinacea purpurea* D2, *Hydrargyrum sulfuratum rubrum* D6 i *Kalium bichromicum* D8. Można też stosować receptę przedstawioną we fragmencie poświęconym bólowi gardła.

Jeżeli chcemy stosować leki pojedyncze lepiej używać wyższe potencje 9CH–15CH. Gdy katar się zaczyna, mamy uczucie zatkanego nosa i gorączkę rozważamy najczęściej trzy leki: *Nux vomica*, *Sticta pulmonaria* i *Euphorbium*. Pierwszy charakteryzuje się seriami kichnięć i uczuciem silnego zmarznięcia. Pacjent może mieć gorączkę i dreszcze. *Sticta pulmonaria* podaje się, gdy odczuwa się ucisk i ból u nasady nosa. Nos jest „ściśnięty” i zatkany. Pacjent ma również suchy, męczący kaszel. W przypadku wrażliwości na lek *Euphorbium* pacjent bardzo intensywnie kicha, kaszle wykrztuszając przezroczystą wydzielinę, ma także silne łzawienie oczu. Ślina ma czasami posmak słony.

Jeżeli wydzielina z nosa jest przejrzysta, dobre efekty uzyskuje się używając leku o nazwie *Allium cepa* 9CH–15CH. Sprawdza się on szczególnie dobrze, gdy katar przypomina sytuację, która zdarza się przy krojeniu cebuli – pieczenie oczu i wodnista wydzielina z nosa. Można łączyć go z lekiem o nazwie *Arsenicum album*, który leczy katar charakteryzujący się uczuciem silnego pieczenia, nasilającego się w zimnie, a ustępującego przy ociepleniu. Trzecim lekiem rekomendowanym w katarze wodnistym jest *Kalium jodatum*. Katar leczony tym lekiem charakteryzuje się m.in. bólem nad oczami oraz zaciskiem u nasady nosa. Kiedy mamy

do czynienia z katarzem śluzowym, najczęściej stosujemy 3 leki: *Kalium bichromicum*, *Mercurius solubilis* i *Hydrastis canadensis*. *Kalium bichromicum* podaje się, gdy pojawia się żółtawa, lepka wydzielina zatykająca nos. Pacjenci wrażliwi na *Mercurius solubilis* mają wydzielinę bardziej zielonkawą. *Hydrastis canadensis* podaje się u chorych, którzy mają gęstą, żółtawą, lepka wydzielinę, uczucie zaczopowanego nosa oraz gdy w obrębie jamy ustnej pojawiają się afty oraz opryszczka. Jeżeli wydzielina jest bardzo drażniąca, ma wygląd ropny i podbarwiony krwią, a chory ma wrażenie jakby miał rany w nosie rozważyć należy *Kreosotum*, zwłaszcza gdy wydzielina jest cuchnąca, ma charakter żrący, a stan chorego pogarsza się pod wpływem zimna i poprawia w cieple.

Jeżeli katar przekształcił się w zapalenie zatok, a to zdarza się przy obniżonej odporności, może dojść do procesu ropienia, który w tych zatokach przebiega. Przy opisie ropienia okołomigdałkowego przedstawiono już dwa leki homeopatyczne, które są wykorzystywane w tej sytuacji, jednak nie zaleca się stosowania wówczas niskich potencji *Hepar sulfuris*. Niskie potencje zwiększają proces ropienia, a potencje wysokie go hamują. Osobiście zalecam *Hepar sulfuris* 30CH 2 razy dziennie i *Pyrogenium* 15CH 1 raz dziennie.

W fitoterapii kataru i zapalenia zatok używa się surowców zielarskich, które działają przeciwzapalnie oraz mukoitycznie. Takie postępowanie sprawia, iż wydzielina jest łatwiej usuwana z zatok. U dzieci powyżej 7. roku życia lub osób dorosłych stosuje preparat ziołowy na bazie alkoholu (Receptura II). U małych dzieci zalecam napar z przedstawionej wcześniej mieszanki ziołowej (Receptura I) lub syrop na bazie miodu z dodatkiem olejku koprowego i ekstraktów: z owoców czarnego bzu, z porostu islandzkiego, z liści babki lancetowatej, z korzenia prawoślazu, z kwiatu lipy.

INFЕКCJE W NOSOGARDZIELI I ZATOKACH

Skuteczną metodą terapeutyczną w przypadku chorób infekcyjnych toczących się w nosogardzieli i zatokach jest stosowanie preparatów pszczelich, zwłaszcza na bazie propolisu, który działa bakteriobójczo, grzybobójczo, wirusobójczo oraz przeciwzapalnie, a także przyspiesza regenerację tkanek. Receptury preparatów najczęściej stosowanych zostały przytoczone wcześniej (aerozol doustny, kapsułki z pyłkiem pszczelim i propolisem). Jeżeli zapalenie gardła wikało się w zapalenie oskrzeli lub płuc lub jeżeli katar

przechodzi w zapalenie zatok, świadczy to o deficycie odporności u pacjenta, dlatego też produkty pszczele, zwłaszcza pyłek, znakomicie sprawdzają się w tej sytuacji. Warto podkreślić tutaj prozdrowotne działanie ziela jeżówki purpurowej. Stosowanie pulsacyjne (terapia obejmuje 7 dni stosowania surowca, 2–3 tygodnie przerwy i ponowne 7 dni przyjmowania) skutecznie stymuluje odporność. Wówczas zalecam syrop na bazie miodu, w skład którego wchodzi ekstrakt z ziela jeżówki purpurowej, ziela melisy, kwiatu rumianku i owocu róży.

Gdy infekcje górnych dróg oddechowych przechodzą w fazę zdrowienia można zastosować leki, które to zdrowienie przyspieszają. Gdy pacjent nie może się do końca wyleczyć, pozostaje przewlekły kaszel, a chory czuje się osłabiony, warto zastosować sposób, który sprawdza się szczególnie dobrze w przypadku dzieci. Podaje się wówczas *Sulfur jodatum* 9CH 2 razy dziennie oraz lek *Pulsatilla* 15CH raz dziennie. Tyczy się to nie tylko łagodnych schorzeń górnych dróg oddechowych, ale także bardziej poważnych chorób. Gdy chory odczuwa osłabienie fizyczne, korzystnym rozwiązaniem może być podanie leku *China rubra* 9CH 2 razy dziennie. Jest to lek skuteczny, zwłaszcza gdy osłabienie jest konsekwencją długotrwałej biegunki lub wymiotów. Czasami dobrze jest do *Chiny* dołączyć *Kalium fosforicum* o potencji 15CH 1 raz dziennie 3 granulki. Wówczas pacjent szybciej wraca do równowagi psychicznej.

Należy podkreślić, że o wyborze metod leczenia decyduje lekarz prowadzący, a przedstawione terapie nie zastąpią specjalistycznej porady medycznej. Nie jest wskazane samodzielne podejmowanie leczenia bez konsultacji z lekarzem. Przed każdym użyciem leku należy zapoznać się z informacjami producenta na ich temat, szczególnie w zakresie dawkowania, możliwych działań niepożądanych i przeciwwskazań. ■

Bibliografia

1. E. Lamer-Zarawska et al.; Fitoterapia i leki roślinne; Wydawnictwo Lekarskie PZWL; 2007.
2. I. Matławska; Farmakognozja; Wydawnictwo Naukowe Akademii Medycznej w Poznaniu; 2006.
3. ESCOP Monographs (Second edition), The Scientific Foundation for Herbal Medicinal Products; ESCOP and THIEME; 2003.
4. ESCOP Monographs (Second edition) Supplement 2009, The Scientific Foundation for Herbal Medicinal Products; ESCOP and THIEME; 2009.
5. R. Phatak; Materia Medica leków homeopatycznych; Wydawnictwo Lekarskie SIMILIMUM; 2001.
6. J. Czelej, B. Wasilewski; Homeopatyczny poradnik terapeutyczny; Medyk; 1995.
7. J. Jouanny; Materia Medica, Leki homeopatyczne w praktyce medycznej; Daimonion; 1994.
8. J. Jouanny et al.; Leczenie homeopatyczne, Choroby ostre; Daimonion; 1995.
9. J. Jouanny et al.; Leczenie homeopatyczne, Choroby przewlekłe; Daimonion; 1995.
10. J. Poncet; Homeopatia w pediatrii, Leczenie stanów ostrych; Daimonion; 1997.
11. K. Blecha, I. Wawer; Profilaktyka zdrowotna i fitoterapia; BONIMED; 2011.
12. K. Blecha; Ziołolecznictwo Ojca Grzegorza Sroki; BONIMED; 2019.

ZIOŁA OJCA GRZEGORZA

Niech Twoja odporność będzie jak Mur Chiński

Immunobon

Suplement diety

Apibon

Suplement diety

kapsułki doustne

Wybierz jakość farmaceutyczną!

- Wspierają odporność w zakażeniach
- Łatwiejsze odkrztuszanie
- Działanie przeciwwirusowe, przeciwbakteryjne i przeciwgrzybicze *

Immunobon spożywać 2 x dziennie 1 łyżeczkę. Po 7 dniach stosowania zrobić 3 tygodnie przerwy i ponownie zażywać 7 dni.
Apibon spożywać 3 razy dziennie po 1 kapsułce.

* Pełne oświadczenia zdrowotne do produktu dostępne są na stronie www.bonimed.pl

Do nabycia: apteki i zielarnie w całym kraju lub sprzedaż wysyłkowa
tel. 33 861 86 71, 33 861 86 21
BONIMED Żywiec, ul. Stawowa 23, www.bonimed.pl